

LÆRERVEILEDNING

HØNA, KUA, GRISEN, SAUEN OG GEITA

Høneboka mi, Griseboka mi, Kuboka mi og Saue- og Geiteboka mi er utgitt av Norges Bondelag – Den grønne skolen.

Heftene er først og fremst laget for barn i alderen 6 -10 år. Med enkelt språk og uttrykksfulle illustrasjoner, brukes de også i spesialundervisning og norskopplæring.

MÅLSETTING MED HEFTENE

- Gi elevene kunnskap om vanlige husdyr i landbruket.
- Gi elevene kunnskap om hva de ulike dyrene produserer.
- Stimulere elevene til å ville lære mer om husdyr og mat.
- Gi læreren en faglig støtte, som er rask og enkel å sette seg inn i.

KUNNSKAPSLØFTET

Dyreheftene og de enkle tipsene nedenfor kan være med på å utvikle grunnleggende ferdigheter og oppfylle kompetansemål i de fleste fag; naturfag, mat og helse, norsk, matematikk, engelsk og IKT.

Noen kompetansemål i naturfag og mat og helse etter 4. trinn:

- Samtale om livssyklusen til noen dyrearter.
- Fortelle om dyr og samtale om hva god dyrevelferd er.
- Fortelle om en utvalgt råvare og hvordan den inngår i matvaresystemet, fra produksjon til forbruk
- Velge ut mat og drikke som er med i et sunt kosthold.
- Bruke mål og vekt knyttet til oppskrifter og laging av mat.
- Planlegge og gjennomføre en fest sammen med andre i forbindelse med en høytid eller annen markering.
- Fortelle om en utvalgt råvare og hvordan den inngår i matvaresystemet, fra produksjon til forbruk.

PRAKTISKE TIPS

Husdyr og gårdsdrift er en ypperlig ressurs i undervisningen. Her får du tips til aktiviteter.



BONDEGÅRDSBESØK

Hvis mulig; avtal et besøk på en bondegård. Et besøk på en bondegård er et godt utgangspunkt for opplevelser og læring.

- Gårdsbesøk er et godt utgangspunkt i å trene på å uttrykke egne følelser og meninger, og fortelle sammenhengende om opplevelser og erfaringer. Det er mulig å lage enkle etterarbeidsoppgaver med ”Jeg vet-setninger”, lage enkle dikt og fortellinger, enten hver for seg, eller som sammensatte tekster.
- Gårdsbesøk gir mange muligheter til å snakke og tenke matematikk. Tell sammen! Bygg opp tiermengder! Snakk om dobbelt så mange og halvparten! Lag regnefortellinger for og sammen med barna.
- Gårdsbesøk gir muligheten til å drille noen engelske ord på dyr og farger. Tell gjerne på engelsk også!
- Gårdsbesøk kan være et godt utgangspunkt til å uttrykke egne følelser gjennom tegning.

IKT – SPILL

La elevene prøve seg på Bondelagets kunnskapsspill. Her blir barna kjent med husdyrene og blir gode på begreper både om dyr og gårdsarbeid. Se www.bondelaget.no/spill

FORMINGSAKTIVITETER

Farge egg på flere måter:

- Pakk eggene inn i krep-papir og legg dem i en kjele med vann. Når vannet koker, får eggene farge av papiret.
- Det går an å bruke konditorfarge i vannet.

Naturfarger:

- Kokt i spinatvann blir eggene grønne.
- Sammen med rødbeter blir eggene røde.
- Kokt med rødkål, blir de lyse blå.
- Sammen med brune løksskall, blir de gule.

Collage: Bruk bilder av dyrene. Finn bilder av produktene vi får av dyrene. Bruk bilder fra eget gårdsbesøk, klipp og lim fra ukeblader, skriv ut bilder fra internett eller la barna tegne og skrive selv.

Karde og spinne: I familiene, husflidslaget, eller bygdekvinnelaget finnes det kanskje noen som kan både karde og spinne. Inviter han/henne til å vise og lære dere dette.

Tove: I hobbybutikker finnes ferdig karede flak med ull i mange ulike farger. Ved å tove kan barna lage mange morsomme ting, for eksempel bilder, grytekluter, små baller, fantasidyr osv. Det er godt å være flere voksne som kan hjelpe til.

Forme: Lag dyr i trolledeig eller leire.

Utstilling: Lage en utstilling av produkter fra dyrene. Mat (bruk tom emballasje), klær og andre produkter.

LEKER

Sette halen på grisen. Tegn en gris uten hale på tavla. Sett bind for øynene på en elev, snurr eleven forsiktig rundt et par ganger. La eleven forsøke å tege halen med et kritt. Hvem klare å plassere halen nærmest der den skal være? Et alternativ av leken er å sette øremerke på kalven. Tegne kalvehode og klipp til Post-it som øremerke.

Gjettelek; barna (eller en voksen) mimer dyr som elevene gjetter.

Dramatisere eventyret om bukkene Bruse og Geitekillingen som kunne telle til ti.

SANGER

Hvis du søker på titler eller forfattere, finner du tekstene på nettet. Syng eller dramatiser.

Bæ, bæ lille lam (Alice Tegner)
Geitebukken (Per Sivle)
Geitrams / Å jeg vet en seter (M. Munthe)
Gåteviser (Torbjørn Egner)
Hanan i Drammen (Alf Prøysen)
Hanan stend på stabburshella (folketone)
Killebukken (Bjørnstjerne Bjørnson)
Kom skal vi klippe sauene
Kua mi jeg takker deg
Kyllingen (Alf Prøysen)
Med krøllet hale og nesevis
Old Mac Donald had a farm /
Per Olsen hadde en bondegård
Per Spelmann
Pål sine høner (folketone)
Reven på hønsejakt (Lillebjørn Nilsen)

ARRANGERE FEST

Etter perioden med husdyr kan det være hyggelig å dele det elevene har lært med de voksne hjemme. Elevene kan vise fram elevarbeid og opptre med sang og dramatisering.

Elevene kan prøve noen oppskrifter i dyreheftene eller i Matboka mi. Alternativt kan gjestene selv ha med seg mat. Kanskje kan klassekontaktene hjelpe til med arrangementet?

SVAR PÅ GÅTER I DYREHEFTENE

Et lite hus fullt av mat; det har en tynn vegg, ikke noe tak og ingen dør. Hva er det?
Svar: Et egg.

Fire hengende, fire gående, to peker opp mot sky, to viser vei til by og en dilter etter. Hvem er det?

Svar: Kua – Spenene henger, beina går, horna peker oppover mot sky, øynene viser vei og halen dilter etter.

